

1.10

AURELII GALLI

AB EPISTOLIS PONTIFIC. AD PRINCIPES
CANONICI VATICANI

ORATIO
DE PONTIFICE MAXIMO
ELIGENDO

AD VV. EE.

S. R. E. CARDINALES

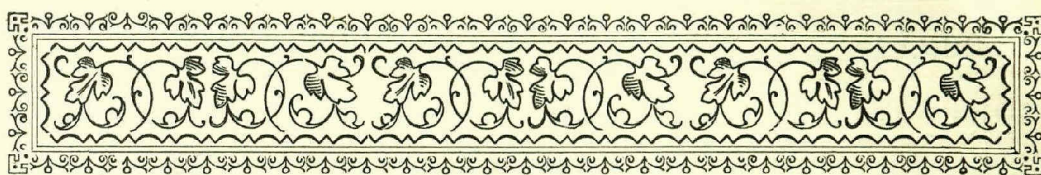
HABITA

PRIDIE CAL. SEPT. AN. MDCCCCXIV

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

VERBA facere ad vos hodierno die, Patres eminentissimi, etsi iussus, ut sum, a vobismet ipsis, non tamen inducerem animum, si meam tantummodo exiguitatem et personae et ingenii considerarem. Nam quis ego sum, qui amplissimum Collegium vestrum, in quo nunc Ecclesiae sanctae residet principatus, ausim in tanta quidem causa quicquam admonere? Aut quid cogitationi vestrae queam subicere, quod non ipsi multo melius iam videritis? Num vero cohortatione indiget studium vestrum consulendi viduitati Ecclesiae, cum certe nihil vobis sit antiquius quam communem reddere Parentem catholico nomini, praesertim tam formidoloso orbis terrarum tempore? Verumtamen, quando vos veterem retinere consuetudinem, mihi que hoc mandare honestissimi muneris voluistis, obsequar voluntati vestrae, confisus quidem vestra humanitate, at fretus maxime benignitate Dei, qui, ut probabilis quidam orator ait in re simili, saepe rudibus

et imperitis ea suggerit dicenda, quae audita etiam sapientibus prosint. Dicam igitur, tamquam unus de multis et quasi communium votorum interpret, quid a vobis populus christianus exspectare videatur: dicam autem, quam brevissime potero; neque enim convenire arbitror, ut apud eos multum strepat humana vox, quibus afflat Spiritus Dei.

Ex omnibus muneribus, Patres eminentissimi, quae vestri honoris amplitudo complectitur, hoc longe maximum est ac prope divinum, cuius causa congregati estis. Nam in ordinaria perfunctione vestrarum partium excelsam profecto obtinetis dignitatem, utpote qui Romano Pontifici opera consilioque adsitis ad universam gubernandam Ecclesiam; nunc vero vestrum est decernere, quis ipse esse debeat Ecclesiae gubernator. Utique accipiet ille proxime a Deo tantam potestatem, sed non aliter, nisi eum vos designaveritis, accipiet. Quemadmodum igitur divina Christi Domini virtute ac voce ille Simon Bar-Jona primitus constitutus est Petrus, id est fundamentum Ecclesiae, ita, Christo advocate per vos, non quidem Simon sed Petrus tamen perpetuo reviviscit. Itaque perspicuum est rem vos habere in manibus incredibilis cuiusdam gravitatis maximeque ponderis, de qua Pastorum Principi severam aliquando rationem reddere debeatis; sed non minus apparet, diligenter oportere vos attendere, quomodo

divinus Ecclesiae Auctor in primo Vicario suo deligendo se gesserit. Iam vero, cum Dominus Simoni et Petri nomen fecit et claves regni caelorum se daturum promisit, quid nisi eius fidem insigni praemio remunerari voluit, quod se Christum Filium Dei vivi sollemniter esset professus? Cumque eidem, traditis agnis ovibusque suis ad pascendum, universae Ecclesiae regimen commisit, postquam triplicem ab eo declarationem amoris elicisset, nonne Petri erga se caritatem ornavit? Quin etiam ita locutus est Dominus, ut pateat, haec duo fuisse in causa, cur illum, ceteris Apostolis posthabitis, Ecclesiae suae praeposuerit, vigorem fidei et ardorem caritatis.

Harum quidem virtutum decora exstare atque eminare semper in Pontifice Romano debuerunt: at hodie cum maxime. Videtis, eminentissimi Patres, in quo motu temporum, quanta in conversione rerum ac perturbatione versemur. Nihil me attinet demonstrare vobis horrificam miserabilemque faciem Europae fere omnis, ubi subito nec opinato tantum incendium teterrimi ac periculosissimi belli exarsit propagarique coepit, quantum post hominum memoriam numquam exstiterat. Etsi non ita repentinum dici debet exarsisse prudentibus; latebant enim in sinu civitatum, velut cineri suppositus ignis, huius mali semina.

Certe, impendentem praesagire procellam visus est Pater augustus, cuius ex desiderio condolemus, cum vos

in sacro Consistorio postremum alloqueretur; qui etiam commemorans de iis, qui communiter ad calamitates barbarum caedesque bellorum prohibendas omne studium contulissent « optimum enimvero propositum, inquit, « sed parum fructuosa consilia, nisi detur simul et im- « pense quidem opera, ut iustitiae caritatisque chri- « stianae praescripta alte in animis hominum radices « agant ». Et vere, huius tantae eversionis rerum quidnam est causae, nisi quod a christiana sapientia, cuius fundamento humana haec societas constituta est, fere civitates defecerunt? Etenim, ut nunc sunt publici privati- que mores, numquam fortasse versari in tanto discrimine christiana instituta consueverunt. Ac primum, si universe in res publicas considerationem intendas, reverentiam religioni debitam fere frustra requires; potius composita ad contemptum religionis omnia reperi- es. Nam quid non ausum est legibus adversus iura, libertatem, dignitatem Ecclesiae? Mitto publicata patrimonia sacro- rum, addictos militiae clericos, dissipatas religiosorum familias: praetereo sexcenta imposita maiestati religionis vulnera. Illud nominatim deplorari debet, quod recta pertinet ad profanandam usque ab stirpe progeniem filiorum Dei: violatam dico sanctitatem coniugii, facta maxime potestate divortiorum. Nostis praeterea in isti- tutione adolescentis aetatis altum esse de religione silen- tium; curricula vero graviorum disciplinarum omnibus opinionum patere erroribus, quos saeculum fuderit: ita

ut non mediocre videatur specimen constantiae, siqui incolumem retinuerit avitam Fidem. Quare nihil hodie tam crebro quam illa audire licet: non huius aetatis esse piam maiorum credulitatem; rerum scientiam, prolatis iam doctrinarum finibus, consistere cum Fide non posse; omnia demum ordine naturae comprehendere, nec, quod superet naturam, esse quicquam. Haec in libris scriptisque cotidianis, in scholis, in sermonibus, non secus atque auctae eruditionis decreta, celebrari solent. Adde, quod miserrimum est, ex ipso sacro ordine non paucos, opinione scientiae inflatos, in errores eiusmodi abiisse, quibus doctrina divinitus tradita reiiceretur omnis; eoque provectoros esse contumacia, ut ab Ecclesia matre potius transfugerent, quam talia errorum portenta repudiarent. — At quando tanta incessit vel oblivio vel contemptio acceptae a Deo veritatis, consentaneum est christianam vivendi disciplinam convelli radicitus oportere. Silente enim voce et admonitione Fidei, quae in exspectationem rerum futurarum vivere hominem cum virtute iubeat, quid est quod continere possit in officio cursum cupiditatum? Hinc illa infinita appetentia habendi, atque nullo saepe aequi iniqui discrimine quaerendi rem; hinc pro modestia et verecundia late superbia et arrogantia invasere, adeo ut nullum iam sanctum sitius nomenque auctoritatis. Quod autem christianis institutis repugnat maxime, flagrat haec aetas flagitiosarum studio voluptatum, et immane quantum flamma cotidie

gliscit, circumiectis undique vitiorum illecebris. Scimus, quo licentia scaenae, quo mollium scriptorum protervitas, quo artium lenocinia processerint. Denique, si quis circumspiciat omnia, nimis apparet, hanc humani generis societatem, cum eam in se formam, quam Iesus Christus impresserat, malarum pertinaci opera sectarum sensim deleri sinat, nisi Deus mature adiuvet, ad mores atque instituta ethnicorum revolvi. — Itaque, oblitteratis apud longe plurimos christianae disciplinae principiis, illud factum est quod erat consecuturum, ut hominum ac gentium rationes mutuas, nihil iam aliud nisi propriae utilitatis ratio temperaret. Iam vero, quoniam amor sui, ubi iustitia non dominatur, facile modum transit invaditque in alienum si potest, numquam fortasse antea loco fraternitatis humanae, quam praedicant, tam graves inter se inimicitias homines exercuerunt. Cernere non sine metu solemus ordines ordinibus civium infectos, cum contra locupletes concitati opifices non cessent vel per apertam vim ad eam contendere fortunarum aequalitatem, quam civilis societatis natura non patitur. Plena enim formidinum haec est causa *socialis* quae dicitur. Sed nunc, cum videmus, magnas ac potentissimas nationes et gentes, postquam diuturnas similitates habuerint, omnibus ad internecionem instrumentis inter se configere atque cruore hominum perfundere Europae campos, sane horremus animo, quorsum haec tanta conflagratio rerum sit demum evasura.

Hanc, eminentissimi Patres, condicionem temporum magnopere consideretis oportet, antequam ad designandum summum Ecclesiae Antistitem veniatis. Concidet, ubi Deus miserens iusserit, cuius iracundia excitatus est, concidet, inquam, belli facibus sanguine restinctis, iste digladiandi furor; atque arridente iterum hominibus alma pace, quod utinam celeriter fiat, tamquam ex ruinis orbis veteris nova quaedam compositio civitatum emerget. Verum, etsi *sanabiles fecit Deus nationes orbis terrarum*,¹ atque etiam ad eas sanandas ipsum ferrum ignemque bellorum dicendus est convertere, residebunt tamen etiam tum in visceribus civitatum ea malorum elementa quae vidimus. Ipsa haec resecare aut coërcere quoad possit, munus et officium erit ab eo praestandum Pontifice, quem vos electuri estis. — Talem igitur constituite Petri successorem qui, Principis Apostolorum exemplo, anteire ceteros fide videatur. Neque enim, incuriosos caelestium bonorum, posset homines ab amore et sollicitudine terrenarum rerum deducere, si ipse ante omnes conversum ad superna animum non haberet. Quapropter fastigium Apostolicae dignitatis non modo non ambitione petat, sed suae humilitatis conscientia refugiat, et quamvis, suis non confidens viribus, tantum detrectet onus, id tamen subeat in divinae tantummodo obsequium voluntatis. Omnino sit animo ita comparatus, quemadmodum Gregorius ille Magnus, qui ad Cyriacum

¹ Sap., I, 14.

episcopum Constantinopolitanum de se scribens « Ego
« quoque, inquit, qui indignus ad locum regiminis veni,
« infirmitatis meae conscius, secretiora loca petere ali-
« quando decreveram; superna mihi indicia adversari
« conspiciens, iugo Conditoris subdidi cervicem cordis ». Brevi, si vultis, quod non est dubium, temporibus christiani nominis recte consulere, in eum virum vestra suffragia concurrant, qui vivat ex fide. Is, unice Dei et animarum sibi proposita causa, cum integritas doctrinae catholicae tuenda errorumque seges vel in rebus fidei vel in finitimo genere erumpentium amputanda fuerit, nec adversarum rerum aculeis absterreri, nec secundarum blandimentis detineri, nec ullis impedimentis retardari ab officio possit. Etenim « soliditas illius fidei,
« quae in Apostolorum Principe est laudata, perpetua
« est », ut sanctus Leo Magnus ait; sed tamen, nisi opinionum pravitatibus, ubi primum serpere occulte coeperint, vigilanter obsistatur, aut nisi oves quae ea laborent scabie, cum ad sanitatem nulla ope revocari potuerint, prorsus segregentur, profecto perturbatio magnaeque confusio sequatur christianae societatis; ac non pauci, haud ita stabiles in professione catholica, ab Ecclesia deficient. Itaque, spiritu fidei abundans is Pontifex, ea qua par est diligentia, custodiet caeleste depositum; gerens Domini vices, cui dedit Pater *gentes hereditatem, et possessionem terminos terrae*,¹ constanter

¹ Ps. II, 8.

populos eorumque rectores docebit veritatem et admonebit officii; societati humanae, a Iesu Christo aberranti prope- rantique ad exitium, non desinet denuntiare periculum, quoad se recipiat; interea vero, sublatis oculis ad montes unde tantummodo venire auxilium potest, humili prece ac supplici divinam benignitatem assiduus implorabit.

Iam inter cetera quibus decet ornari Pontificem, ut facultate ingenii, ut usu rerum, ut innocentia vitae, excel- lat oportet, veluti insigne quoddam, caritas, quae quidem cum Iesum Christum, tum omnem Christi Ecclesiam complectatur. Non enim Pastor bonus suos et agnos et oves Petro commisisset, nisi, quemadmodum se, ita suum gregem ab eo diligi cognosset. — Itaque, si qui hac laude careat, quamvis aliis omnibus affluere videatur, ne illum hoc tam magno officio ac munere dignum putetis. Regere Ecclesiam, quae tota est opus mirificum Dei miserentis, quo pacto is potest convenienter, qui sempiternam hominum salutem, in cuius gratiam Ecclesia instituta est, non studiosissime quaerat? Quis hanc socie- tatem humani generis, de via decedentem, tempori revo- cet? Quis tam multis tamque gravibus affectae malis apte medeatur? Quis intestinis conscissam odiis compo- nat atque tranquillet, nisi, qui Iesu Christi locum obti- nebit, ipse eiusdem gerat viscera caritatis? Ergo in solio Petri eum collocate Pontificem, quocum haec omnium parens et regina virtutum sedere quodammodo videatur. Arguat, obsecret, increpet errantes, ubi res postulaverit,

in omni patientia et doctrina; recta gradientibus addat animos; erigat afflictos; contumaces comprimat; miseriis et calamitatibus omne genus pro facultate subveniat; facilem se benignumque universitati hominum, exemplo Christi, praebeat; denique omnibus omnia fiat, ut salvos omnes faciat.

Adumbravi, ut potui, eius imaginem Pontificis, qui tam trepidis in rebus dignus videtur, cui vos, eminentissimi Patres, gubernacula Ecclesiae sanctae tractanda committatis. In quo quidem non difficile contemplanti est praecipua quaedam agnoscere lineamenta illius Parentis augusti, quem orbis catholicus vobiscum insolabiliter dolet amissum. Et vere quas, hodie vel maxime, requiri virtutes in successore Petri vidimus, praeclare in illo eluxerunt, eundemque admodum praestitere his temporibus parem. Sed placitum est Domino fidelem Servum atque adeo Vicarium suum ad caelestia evocare laborum praemia, ne scilicet huius belli immani spectaculo diutius paternum pectus dilaceraretur. Quare vos, nihil iam humanum respicientes, unam spectantes christiani populi utilitatem, concordibus suffragiis vestris efficite, ut novum habeat Ecclesia summum Pastorem et Magistrum, in quo nec fidem plenam vigilantiae ac spiritus, nec benignam, patientem, constantem caritatem Pii X desideret.
